

ISTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-25-345(3); TAP-25-346(3); TAP-25-347(3) TAIS-26-1415(3); TAIS-26-1414(3); TAIS-26-1413(3)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PREKYBINĖS LAIVYBOS ĮSTATYMO NR. I-1513 2, 4, 4-2, 24, 35, 40-1, 52, 57, 62, 75, 76, 78, 81, 82, 83 IR 84 STRAIPSNIŲ IR ANTROJO SKIRSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO (toliau – PLĮ projektas) ir LIETUVOS RESPUBLIKOS SAUGIOS LAIVYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1897 2, 3, 4, 7, 14, 15, 19, 20, 21, 23, 24 IR 25 STRAIPSNIŲ, V SKYRIAUS PAVADINIMO IR IX SKYRIAUS PAKEITIMO ĮSTATYMO (toliau – SLĮ projektas) PROJEKTŲ (toliau kartu – Įstatymų projektai)		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne	Susisiekimo ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2026-06-16	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

- PLĮ įtvirtintos laivų agentavimo paslaugas teikiančių asmenų atestavimą bei priežiūrą reglamentuojančios nuostatos nėra nuoseklios; asmenims, siekiantiems vykdyti ar vykdančiams šia veiklą, PLĮ nustatyti reikalavimai yra pertekliniai ir nepakankamai aiškūs; įtvirtinta laivų agentavimo veiklos apimtis neatitinka tarptautinėje jūrų teisėje nusistovėjusios laivų agentavimo sampratos ir praktikoje taikomų reikalavimų.
- Vidaus saugumo departamentas yra nustatęs rizikas, susijusias su trečiųjų valstybių piliečių jūrininkų buvimu Lietuvos Respublikos uostuose, tačiau nėra pakankamo teisinio pagrindo rinkti šios rizikos suvaldymui reikiamus duomenis.
- SLĮ nėra įtvirtinto subjekto, kuris būtų atsakingas už laivų judėjimo kontrolę ir saugios laivybos organizavimą naftos terminalų jūrinėje dalyje ir terminalų akvatorijoje, kai šios teritorijos nepatenka į jūrų uostų teritorijas.
- SLĮ nustatytas locmano liudijimo išdavimo, galiojimo ir panaikinimo teisinis reguliavimas stokoja teisinio aiškumo, dalis reikalavimų, pvz. kas 5 metus laikyti egzaminus, yra pertekliniai.
- SLĮ nustatyta, kad krovos įmonės gali naudotis tik savo įranga ir darbuotojais, tai riboja galimybes lanksčiai organizuoti darbus; nėra nustatyta minimali bendrosios civilinės atsakomybės draudimo, kurį privalo turėti krovos įmonės, riba, o tai iškraipo konkurenciją ir didina riziką, kad veiklą vykdys nepakankamai finansiškai pasirengę subjektai.
- Jūrų laivų registro ir Jūrininkų registro įstatyminis reguliavimas neatitinka įstatyminio reguliavimo reikalavimų nustatytų naujos redakcijos Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme (toliau – VIIĮ).

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

PLĮ projektu siūloma:

- patikslinti reikalavimus laivų agentavimo paslaugas norintiems ar jau teikiantiems asmenims ir atsisakyti perteklinio reikalavimo turėti nuosavybės teise priklausančius ar kitais teisėtais pagrindais valdomus įrenginius, patalpas, informacijos priėmimo ir perdavimo priemonės, patikslinti nuostatas dėl įsiskolinimo uostą valdančiai įmonei vertinimo bei reikalavimus išsilavinimui, užsienio kalbos mokėjimui ir darbo patirčiai; susiaurinti laivų agentavimo veiklos apimtį; patikslinti asmens atestacijos galiojimo pasibaigimo aspektus;
- papildyti PLĮ įpareigojimu laivo valdytojui, sudarius darbo sutartį arba ją nutraukus su jūrininku, kuris yra trečiųjų valstybių pilietis, informuoti apie tai Lietuvos transporto saugos administraciją (toliau – LTSA), kuri prireikus neatlygintinai teiktų duomenis institucijoms ir įstaigoms, vykdančioms nacionalinio saugumo, migracijos kontrolės, sienų apsaugos ar nusikalstamų veikų prevencijos funkcijas.

SLĮ projektu siūloma:

- Įtvirtinti sąvoką „jūrinių terminalų vadovas“ ir prilyginti jūrinių terminalų vadovo įgaliojimus uosto kapitono įgaliojimams;
- nustatyti, kad locmano liudijimas, pasibaigus jo galiojimui, išduodamas iš naujo be kvalifikacijos įvertinimo, jeigu locmanas nesiekia įgyti aukštesnės locmano kvalifikacinės klasės; patikslinti esamus locmano liudijimo panaikinimo pagrindus bei nustatyti naują pagrindą – veiklos nevykdymą ilgiau kaip 6 mėnesius;
- įtvirtinti galimybę krovos įmonėms pasitelkti kito ūkio subjekto darbuotojus ir (ar) įrangą jūrų krovos darbams atlikti bei nustatyti, kad krovos įmonė turi turėti ne mažesnę nei 200 000 eurų bendrosios civilinės atsakomybės draudimą.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

PLĮ ir SLĮ taip pat siūloma atsisakyti neatitinkančių šiuo metu galiojančios praktikos ir perteklinių nuostatų, suderinti Įstatyme vartojamų sąvokų apibrėžtis su tarptautine jūrų teisės praktika, o terminija su galiojančiu teisiniu reguliavimu, atlikti kitus redakcinio pobūdžio pakeitimus.

Įstatymų projektuose siūloma suderinti VIIĮ vartojamas sąvokas su PLĮ ir SLĮ vartojamomis sąvokomis ir formuluotėmis ir atsisakyti įgaliojimų Vyriausybei tvirtinti registro nuostatus bei nustatyti registro veiklos pradžią. Pagal VIIĮ siūloma nurodyti registrą sudarantį duomenų rinkinį ar duomenų rinkinius, registro informacinės sistemos valdytoją ir duomenų valdytoją, nustatyti duomenų teikimo apribojimus, registro objektų registravimo pagrindus ir sąlygas bei kitas su tuo susijusias nuostatas.

Atsižvelgiant į tai, kad VIIĮ teisė rengti ir priimti visų rūšių informacinių sistemų, įskaitant ir registrų informacines sistemas, nuostatus ir skirti registrų informacinių sistemų tvarkytojus yra numatyta informacinės sistemos valdytojui, Įstatymų projektais atsisakoma nuostatų dėl registro informacinės sistemos tvarkytojo skyrimo.

PAPILDOMŲ LĖŠŲ POREIKIS ☐ Taip ☒ Ne

Įstatymams įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių ar kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

ADMINISTRACINĖ NAŠTA (PRISITAIKYMO IŠLAIDOS) ☒ Taip ☐ Ne	GYVENTOJAMS	☐ Taip ☒ Ne
	ŪKIO SUBJEKTAMS	☒ Taip ☐ Ne
	VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOMS IR ĮSTAIGOMS	☒ Taip ☐ Ne

Dėl SLĮ projekte siūlomų pakeitimų (sudaryti galimybę krovos įmonėms pasitelkti kitų įmonių darbuotojus krovos darbams bei nustatyti, kad locmano liudijimas pasibaigus jo galiojimui išduodamas iš naujo be papildomo kvalifikacijos įvertinimo egzamino) numatomas sukelti prisitaikymo išlaidų pokytis ūkio subjektams – -899 781, 94 Eur.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS IR PROJEKTO DERINIMAS

☒ TM ☒ FM ☒ AM ☒ EIM ☒ EM ☒ KAM ☒ KM ☒ SADM ☒ SAM ☐ SM ☒ ŠMSM ☒ URM ☐ VRM ☒ ŽŪM ☐ LSA
☐ Verslo asociacijos ☐ Profesinės asociacijos ☐ Nevyriausybinių organizacijų ☒ Kita

Be ministerijų derinta su Konkurencijos taryba, Lietuvos jūrų krovos kompanijų asociacija, Lietuvos laivų agentų ir ekspeditorijų asociacija, Lietuvos laivų savininkų asociacija, Lietuvos laivų statytojų ir remontininkų asociacija, LTSA, Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba, Migracijos departamentu, Valstybės duomenų agentūra, Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūra, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, AB Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, VĮ Registrų centru.

PASIŪLYMAI IR KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Įstatymų įsigaliojimas – 2026 m. lapkričio 1 d. ir 2027 m. lapkričio 1 d., Vyriausybė įgyvendinamuosius teisės aktus turės priimti iki 2026 m. spalio 31 d.

Įstatymų projektų svarstymas numatytas Seimo pavasario sesijoje balandžio mėnesį.

Projektus svarstant 2026 m. birželio 16 d. tarpinstituciniame pasitarime, pastabų ir pasiūlymų nebuvo.

Iki pasirašymo Projektai turi būti patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktas pastabas (2026-06-10 išvada Nr. NV-1558). Taip pat, vadovaudamiesi VIIĮ 31 straipsnio 2 dalimi, pažymime, kad specialiuosiuose įstatymuose turi būti aiškiai įtvirtintas neatlygintino duomenų teikimo principas tais atvejais, kai siekiama užtikrinti nemokamą konkrečios informacinės sistemos duomenų prieinamumą. Kartu, siekiant teisėkūros aiškumo ir sistemiškumo bei vengiant bendrojo teisinio reguliavimo dubliavimo, siūlome keičiamuose įstatymuose įtvirtinti bendrą nuostatą dėl neatlygintino duomenų teikimo, nedetalizuojant duomenų teikimo subjektų, būdų ar teikiamos informacijos apimtį. Atsižvelgdami į tai, siūlome SLĮ projekto 7 straipsniu keičiamo Saugios laivybos įstatymo 19 straipsnio 5 dalį išdėstyti taip: „5. Lietuvos Respublikos jūrinių registro informacinėje sistemoje tvarkomi duomenys teikiami neatlygintinai.“ Taip pat siūlome PLĮ projekto 5 straipsniu keičiamo Prekybinės laivybos įstatymo 8 straipsnio 5 dalį išdėstyti taip: „5. Lietuvos Respublikos jūrų laivų registro informacinėje sistemoje tvarkomi duomenys teikiami neatlygintinai.“

PAŽYMĄ PARENGĖ

Jurgita Vitė

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas